
Doopsgezinde Gemeente Aalsmeer

Startzondag 2021 “Nieuw doopsgezind peil: vasthouden of loslaten”

Muziek: Kees van Oudenallen, Erica de Ridder en Quinten Bunschoten

Kaarsen, Mededelingen en Open ruimte: Clazien van Dam

Livestream en techniek: Techniekcommissie, Leon de Graaff en Kees van Oudenallen

Voorgangers: ds. Paul F. Thimm, zr. Nelleke de Graaff, zr. Franka Riesmeijer (voorbereid met zr. Ellen van Houten)

Muziek

Erica

Debussy - Pour invoquer Pan, dieu du vent d'été (fluit solo)

Opening

Kerkenraad

Lied 216, Dit is een morgen, v1,2

Votum

Franka

Onze hulp is in de naam van de Ene, die ruimte gemaakt heeft voor de lucht, zodat wij kunnen ademen, en voor het land, zodat wij daarop kunnen lopen.

Onze Vader, Onze Moeder, die altijd trouw blijft en die niet loslaat het werk dat zo liefdevol is begonnen.

Daarom mogen we blij zijn en de rust en de vrede ervaren.

Dit durven we zeggen, in vertrouwen op de onuitspreekbare naam van de Ene, die zich laat zien in de geest van de liefde.

Amen.

Lied 216, Dit is een morgen, v3,1

Kindermoment

Nelleke

Elke dag moest de bediende van rabbi Menachem het bed van zijn meester opmaken. Hij liet het nooit aan iemand anders over...

behalve die ene keer, toen het echt niet anders kon omdat hij 's avonds weg moest. 'Wil jij het voor deze ene keer doen?' vroeg hij aan de kachelopstoker. En hij vertelde precies hoe het moest. De hele avond was de bediende er niet gerust op. Zou de kachelopstoker het wel precies op de goede manier doen? Zou de rabbi het merken? En wat zou er dan met hém gebeuren? Het liet de bediende niet los, en zelfs toen hij die nacht zelf in bed lag was hij er nog over aan het piekeren. De volgende ochtend riep rabbi Menachem zijn bediende bij zich. 'Wie heeft mijn bed opgemaakt?' wat is het eerste dat hij vroeg. De bediende slikte, zuchtte en trilde tegelijk. Wat moest hij nu zeggen? Maar nog voor hij antwoord kon geven, riep de rabbi uit: 'Ik heb nog nooit zo lekker geslapen. Mijn complimenten!' Vanaf die dag maakte de kachelopstoker het bed van de rabbi op. En de bediende, de kachelopstoker én de rabbi waren gelukkiger dan ooit te voren.

Dit verhaal is gebaseerd op een chassidische vertelling

(M. Buber, Chassidische vertellingen. Kosmos 2006, p. 410).

Gebed**Nelleke**

God,

Vader/Moeder,

Vandaag zijn we oud en jong weer na lange tijd bij elkaar in deze viering van een nieuw jaar een nieuw thema.

De afgelopen tijd zijn we op weg geweest, zoeken naar nieuwe ideeën en nieuwe wegen.

Geef ons inspiratie om te kiezen wat we willen behouden maar vooral in wat we los willen laten.

Dat we elkaar hierin respecteren, hoe verschillend onze keuzes ook zijn

Inspiratie om met andere ogen te kijken en met andere woorden te spreken.

Geef ons inspiratie om te vergeven en samen op pad gaan naar vrede,

Inspiratie te vinden om op deze nieuwe wegen Uw licht, Uw liefde door te geven.

Geef ons inspiratie in dit uur, deze week en dit jaar, en altijd.

Amen.

Lied 288, Goedemorgen, welkom allemaal**Ezechiël 36:23-27****Paul****Inleiding jaarthema en dienst (200 woorden)****Paul**

“Nieuw Doopsgezind Peil - vasthouden of loslaten” – dat is het indrukwekkende nieuwe jaarthema van Doopsgezinden.

Lieve zusters en broeders, herstellen wat goed was, vernieuwen wat anders moet...dat is een bijbelse visie. Profeten zoals Ezechiël hadden het er steeds weer over, Jezus had het er steeds weer over.

Waarom zouden Doopsgezinden het er niet van begin af en nog steeds over hebben?

Als het erover gaat om het kostbare erfgoed op te poetsen en onnodige ballast overboord te gooien, dan hebben de Doopsgezinden als hervormingsbeweging uit de reformatietijd daar zo'n vijf eeuwen ervaring mee.

Wat zullen we vasthouden en wat loslaten? Is een Nieuw Doopsgezind Peil helemaal brandnieuw, of is het oud en nieuw? Gaat het om bewaren wat goed en kostbaar is en steeds weer vernieuwen wat versleten is?

Ezechiël spreekt over dit proces van herijking en vernieuwing in beeldende taal. Hij heeft het over God die zijn volk zuivert en hun harde versteende hart vervangt door een nieuw levend hart en Hij geeft hen een nieuwe geest.

Op deze startzondag luisteren we naar woorden van Ezechiël en woorden van Jezus uit de Bergrede. In plaats van één preek, delen we enkele korte miniaturen met jullie.

Lied 809, Blijf niet staren

Mattheüs 5:17-20 preambule

Franka

Uitleg

Franka

Tijdens de voorbereiding met Paul, Ellen en ik, bespraken we wat een Bijbeltekst is die past bij dit thema, een Bijbeltekst die we beschouwen als een blijvende kern van ons geloof. Dit werd de Bergrede, en we hebben drie voorbeelden van geboden die volgens ons drieën tot de dag van vandaag Doopsgezindheid uitdrukken. Deze drie voorbeelden kunnen we moeilijk uitleggen zonder de preambule die ik net voorlas: Dit is geen geval van Jezus die het oneens is met de wetten uit het Hebreeuws testament, nee, het is een verdieping. In lijn met Ezechiël: een nieuwe geest en een nieuw hart van de wetten en van ons.

Lied 809, Blijf niet staren

Mattheüs 5:33-37

Franka

Uitleg

Franka

Jezus zegt tegen zijn leerlingen dat ze geen eed moeten zweren, dat hun ja een ja moet zijn, en hun nee een nee. Dit gebod is belangrijk om verschillende redenen. Heel simpel worden we hier opgedragen de waarheid te spreken, in alle eerlijkheid. Mag je als je geen eed hebt gezworen wel liegen dan? Natuurlijk niet.

Maar het gaat verder dan dit. Het gaat ook om onze relatie ten opzichte van God en ons lot. Wij kunnen geen beloftes doen over de toekomst, we kunnen enkel onze best doen. In veel Arabische landen worden uitspraken over de toekomst gevolgd door een "Insjallah", letterlijk "als God het wil". We zien elkaar volgende week weer, insjallah.

Daarnaast is het niet de bedoeling dat we loyaliteit zweren aan een overheid of organisatie, die van ons eisen kunnen stellen die ingaan tegen ons geloof. Hieronder valt ook de dienstplicht: we zijn op de eerste plek pacifisten, dat staat boven nationalisme. Onze loyaliteit zou moeten liggen bij God. Dat is voor sommige doopsgezinden misschien niet een formulering waar ze helemaal comfortabel mee zijn, maar als we God omschrijven als het goede, het rechtvaardige, de liefde... We maken onze keuze gebaseerd op die waarden, boven aardse wetten. Lang hing in de gang een poster met de tekst: "Er bestaan geen onwettige mensen, er bestaan onmenselijke wetten." Onze plicht ten opzichte van onze medemens staat boven landsgrenzen, regelgeving en nationalisme.

Lied 809, Blijf niet staren

Mattheüs 5:38-42

Paul

Uitleg

Paul

Wat hier gezegd wordt is zeer omstreden. Ook doopsgezinden hebben daar tegen-strijdig over gedacht:

Je had van begin af aan altijd al dopers die radicaal tegen elk gebruik van geweld en tegen het strijden voor je recht waren. En je had altijd al dopers die niet schuwden om met geweld voor het koninkrijk van God te strijden en voor hun recht op te komen. – Dat moeten we heel eerlijk toegeven, want dat doopsgezinden allemaal pacifistisch waren is niet zo – historisch niet maar nu ook niet.

De omroep van Jezus om het kwaad niet te weerstaan is en blijft dus ook voor doopsgezinden die dol zijn op de Bergrede een lastige uitdaging – pacifistisch of niet-pacifistisch.

“Oog om oog en tand om tand” – deze regel die vaker in de Tora voorkomt, wordt vaak als barbaars gezien door wie tegen geweld is. Maar dan vergeten we dat “oog om oog, tand om tand” al een hele vooruitgang is. Want dit doorbreekt het mateloze verlangen naar vergelding en straf van “tien ogen voor één oog, een heel gebit voor één tand”. “Oog om oog...” is dus een stap naar inperking en naar de redelijke maat.

Maar Jezus wil dus nog een grote stap verder: “Ik zeg jullie: biedt aan het boze geen weerstand!” - Betekent dat over je heen laten lopen? Passief over je heen laten komen? Integendeel. Jezus komt met voorbeelden die ons uitdagen om actief tegen de spiraal van geweld en onrecht in verzet te komen – kwetsbaar en weerloos.

Ik moet aan Mahatma Gandhi denken, die dit principe uit de Bergrede van Jezus toepaste. Gandhi heeft met een demonstratie (de beroemde zoutmars) de brute koloniale macht van de Engelsen in India uitgedaagd en ontmaskerd. Dat is juist niet lijdzaam zijn. Dat is het kwaad niet weerstaan met geweld, maar met de zachte onvermurwbare kracht van kwetsbaren zoals Jezus.

Lied 809, Blijf niet staren

Mattheüs 5:43-48

Franka

Uitleg

Franka

Jezus zegt dat we lief moeten hebben, zonder grenzen. Het is simpel om je naasten lief te hebben, je vrienden en familie. De uitdaging zit hem in deze liefde ook te hebben voor je vijanden. Heeft u vijanden? Een uitleg van deze vers naar moderne tijd omschrijft ook wel de ander die ons dwars zit, die in ons weerstand oproept.

Heb hen lief die weerstand in ons oproepen, en bid voor hen die iets uitdragen wat ons boos maakt. Is dat hetzelfde als alle meningen en uitingen daarvan accepteren en tolereren? Ik denk het niet. God laat de zon opgaan over goede en slechte mensen, het regenen over rechtvaardigen en onrechtvaardigen. Jezus erkent dat sommige mensen goed en rechtvaardig zijn, maar anderen slecht en onrechtvaardig. We kunnen erkennen dat we het niet eens zijn met iemand, zonder hen te haten. We kunnen iemands gedachtegoed verwerpelijk vinden, maar niet de persoon volledig weg te zetten.

Liefde is een werkwoord, het is het hart van ons geloof, van wie onze God is. Het is onze uitdaging om te achterhalen wat weerstand in ons oproept, wat dit zegt over onze levensbeschouwing, en met hoop, geloof en liefde en antwoord hier op vinden. De Bergrede is niet om het verschil tussen goed en kwaad te verwerpen, om wetten omver te werpen. God verwacht nog steeds van ons dat we broeders en zusters van vrede en gerechtigheid zijn. Maar dit kunnen we enkel vanuit een houding van liefde, ook als dat niet altijd zo vanzelfsprekend is.

Muziek

Erica en Quinten

Telemann: Dolce uit Tafelmusik

Open Ruimte

Gebed

Paul

Stil gebed, gevolgd door Onze Vader

Paul

God, U die bij ons bleef in het verleden en ook in de toekomst zult blijven.

Wij danken U dat U aan ons vasthoudt, ook al zijn we ver van volkomen en schieten we soms schromelijk tekort.

Geef ons de moed om open en eerlijk te zijn, kwetsbaar en trouw aan U, aan elkaar en aan onszelf.

God, U die ons een warm hart geeft en een frisse geest.

Wij danken U voor de bronnen die ons geloof, onze hoop en onze liefde voeden, bronnen die oud zijn en nieuw, bronnen die ons inspireren om samen op aarde te leven – met eerbied, met respect voor alles wat leeft.

Schenk ons wijsheid en geestkracht, om te onderscheiden wat goed is en kwaad, wat goede oplossingen voor de problemen van onze tijd zijn, en wat juiste antwoorden en beslissingen zijn voor onze vragen van nu.

God, U die ons als mondige bondgenoten ziet.

Wij danken U dat we medewerkers mogen zijn aan uw nieuwe betere wereld, uw koninkrijk hier op aarde al.

Maak toch dat we leren uit de fouten van onszelf en van anderen uit het verleden.

Dat we elkaar helpen om Jezus te kunnen volgen

- op de weg van waarheid “van ons ja is een ja”, juist wanneer leugens ons verleiden.

- op de weg van vriendschap, waar haat en onverschilligheid de kop opsteken,

- op de weg van kwetsbaarheid, overal waar gewelddadig ingrijpen een oplossing lijkt te zijn maar alles alleen maar erger maakt.

We bidden U vandaag voor allen die het moeilijk hebben,

omdat ze een leven moeten lijden zonder perspectief – vluchtelingen in troosteloze kampen, onschuldige mensen die door hun overheden als misdadigers worden behandeld, voor die ziek worden door de onverschilligheid en haat van anderen.

We bidden voor allen die kwetsbaar zijn en tegelijkertijd sterk zijn, omdat ze zich niet neerleggen bij onrecht, die de waarheid blijven zeggen en de vrede blijven uitdragen in deze wereld.

In de stilte denken we aan hen en bidden we voor hen,

die we aan uw liefde en kracht willen toevertrouwen. Hoor wat we nu denken en bidden in de stilte.

In de Geest van Jezus die ons voorgedaan is, die ons zoveel geleerd heeft en nog steeds meegeeft, bidden we nu samen:

ONZE VADER in de hemel!

Versie van NBV 2006

Laat uw naam geheiligd worden,

laat uw koninkrijk komen

en uw wil gedaan worden - op aarde zoals in de hemel.

Geef ons vandaag het brood dat wij nodig hebben.

Vergeef ons onze schulden,

zoals ook wij hebben vergeven wie ons iets schuldig was.

En breng ons niet in beproeving,

maar red ons uit de greep van het kwaad.

Want aan u behoort het koningschap,

de macht en de majesteit - in eeuwigheid. Amen.

Lied 1005, Zoekend naar licht

Zegen

Franka

Ik wil een zegen uitspreken dat een gebed is van Franciscus van Assisi, waar veel in zit wat Paul en ik zojuist hebben benoemd, hoe we als doopsgezinden willen zijn:

Heer, zegen ons om te worden tot een instrument van Uw vrede.

Laat ons liefde brengen waar haat heerst,

laat ons vergeven wie mij beledigde,

laat ons verzoenen wie in onmin leven,

laat ons geloof brengen aan wie twijfelt,

laat ons waarheid brengen aan wie dwaalt,

laat ons hoop brengen aan wie wanhoopt,

laat ons licht brengen aan wie in duisternis is,

laat ons vreugde brengen aan wie bedroefd zijn.

Breng uw zegen over ons doen

Laat ons niet zoeken getroost te worden, maar te troosten,

niet begrepen te worden, maar te begrijpen,

niet bemind te worden, maar te beminnen.

Want het is toch door te geven, dat men ontvangt

door te verliezen, dat men vindt

door te vergeven, dat men vergiffenis ervaart

door te sterven, dat men verrijst tot het eeuwige leven. Amen.

Lied 810, Ga, 3x

Doven van de kaarsen

Kerkenraad

Muziek, variatie lied 810

Kees

De zondagsschool ging aan de slag met een herfstboom, die ook bezig is met loslaten, maar ook vasthoudt. Op de grond ligt wat we los mogen laten, aan de takken hangt wat we vasthouden. Op de foto zien we Ella met haar boom. Ella wil oorlog, gevangenen, ziektes, ruzie en stress los laten, maar vriendschap, plezier, muziek, de kerk, familie en kunst vasthouden.